

ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ II

Türkiye İktisat Kongresi'nin toplanma amacı şöyle ifade edilebilir: • Ülkenin sosyo-ekonomik kalkınması yolunda yeni bir vizyon geliştirmek, • Kalkınmanın plan, program, yöntem ve kaynaklarını belirlemek, • Tam bağımsızlık yolunda ekonomi alanında atılacak adımları belirlemek, • Batıda var olan gelişmeleri ülkeye taşımak, • Özel ve kamu gücünün oluşturulması için gerekli adımları atmak, • Sanayi alanında devlet gücünün kullanımı için gerekli çalışmaları başlatmak. Kalkınmanın özel ve devlet teşebbüsleriyle olacağı anlayışını karşılayan "Karma Ekonomik Model" esas alınmıştır. Heyet-i Faale'nin önerileri doğrultusunda çalışmalarını sürdüren kongre yaptığı çalışmalar sonucunda "Misak-ı İktisadi/Ekonomi Yemini" denilen bir programı kabul etmiştir.

Dış politikada Mustafa Kemal Atatürk Dönemi'nde takip edilen yolun adı ise *millî siyasettir*. Türk dış politikasının temel ilkelerini şöyle izah edebiliriz:

• Türkiye'nin dış politikası akılcı ve gerçekçidir. • Uluslararası sorunların hukuk yolu ile çözümlenmesinden yanadır. • Türk devletinin dış politikasının **ana ilkesi** "Yurtta sulh, cihanda sulh"tur. • Devletlerarası ilişkilerde diyaloga açık ve yapıcıdır. • Millî siyasete zarar verme niyeti olmayan devletlerle iyi ilişkiler kurmaktır. • Devletlerarası ilişkiler tarihini iyi bilerek, güvenilirlik esasına bağlıdır. • Dış politika barışçı, insaniyetçi, kendine güven kadar milliyetçidir. • Mazlum milletlerin sorunlarıyla alakadardır. • Diğer devletlerin içişlerine karışmamaktır. • Dünya barışına katkı sağlamaktır.

II. Dünya Savaşı'nın Sebepleri: II. Dünya Savaşı; sebepleri, nitelikleri, ideolojik yönü, liderleri, kullanılan teknoloji gibi yönleriyle bütün dünyayı etkilemiş bir savaştır. Bütün dünyayı etkilemesinden dolayı da dünya ölçeğinde sebepleri vardı. Buna göre savaşın sebeplerini şöyle izah etmek mümkündür:

• I. Dünya Savaşı'ndan sonra kurulan Yeni Dünya Düzeni diğer adıyla Versailles düzeninin savaşın bütün yükünü Almanya'ya yüklemesi sonucu Almanya'nın çok büyük sıkıntılar yaşaması, • Almanya'nın sömürgelerinin yanında topraklarının bir kısmını kaybetmesi ve bunları geri almak istemesi, • I. Dünya Savaşı sonunda Yeni Dünya Düzeni'ni kurma görevi verilen Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam)'nin sorumluluklarını yerine getirememesi, • Almanya'da Nazilerin iktidarı ele geçirmesiyle revizyonist politikalar sürdürmesi, • İtalya'nın Faşistlerin iktidara gelmesiyle kendilerine yapılan "fakir akraba" muamelelerinin bedelini ödetmek istemesi yani saldırgan politikalar takip edilmesi, • Uzak Doğu'da Japonya'nın sömürgeci politikalar gütmesi vs

1 Eylül 1939'da Alman orduları Polonya'yı işgale başladı. Polonya'nın toprak bütünlüğünü tanıyan İngiltere ve Fransa, 3 Eylül 1939'da Almanya'ya savaş ilan etti. Böylece bütün dünyayı kasıp kavuran II. Dünya Savaşı fiilen başlamış oldu.

Tarihte en büyük deniz harekâtı olarak bilinen "Normandiya Çıkarması", 6 Haziran 1944'te yapıldı. Amerikan ve İngilizlerin, Fransa'nın Normandiya kıyılarında başlattığı bu harekât Avrupa'yı Nazizm'den kurtarmayı amaçlamıştı.

Müttefikler ise altı yıl devam eden savaşın bir an önce bitmesini istemekteydi. Japonların direncini kırmak ve savaşı sonlandırmak maksadıyla atom bombasını kullanmaya karar vermiş olan ABD yönetimi, 6 Ağustos 1945'te Hiroşima'ya, 9 Ağustos 1945'te de Nagasaki'ye atom bombası attı.

II. Dünya Savaşı'nın Sonuçları: İnsanlık tarihinin gördüğü en büyük felaketin sonuçlarını şöyle sıralamak mümkündür: • Bu savaşın sonunda 40 milyona yakın insan öldü. Sadece Polonya'da bu rakam 5 milyon idi. • ABD, Yeni Dünya Düzeni'nin en büyük aktörü oldu. • Nazizm, faşizm gibi totaliter rejimler yıkıldı. • Yalta Konferansı'yla Yeni Dünya'nın kurulması için önemli kararlar alındı. • Japonya'da atılan atom bombaları sonucu binlerce sivil katledildi. • Almanya, Doğu ve Batı Almanya diye ikiye ayrıldı. • Sömürgecilik sona erdi ve birçok sömürge bağımsızlık savaşı süreci başladı (Mısır, Cezayir, Fas, Tunus vs.). • Komünizm, Uzak Doğu başta olmak üzere dünyanın birçok ülkesine yayılmaya başladı. • Filistin topraklarında 1948'de İsrail Devleti kuruldu. • Komünizme karşı 9 Nisan 1949'da NATO kuruldu. • 1955'te ise NATO'ya karşı VARŞOVA PAKTİ kuruldu. • İtalya, On İki Ada ve Trablusgarp üzerindeki haklarından vazgeçti ve bağımsız Libya Devleti kuruldu. On İki Ada ise Yunanistan'a verildi. • Sovyet Rusya, Çekoslovakya'yı işgal etti. • Soğuk savaş dönemi başladı (1945-1991)

Sınav öncesinde son tekrar için hazırladığımız bu Gümüş Not;

Altın Notlar ve Altın Sorular'dan hazırlık yapan öğrencilerimizin anlayacağı şekilde kısaltılarak hazırlanmıştır.

www.akademiaof.com

Mutlakıyetten Cumhuriyet'e geçiş sürecimizi oluşturan önemli adımları şu şekilde sıralayabiliriz:

• 29 Eylül 1808 Sened-i İttifak Sözleşmesi, • 3 Kasım 1839 Tanzimat Fermanı'nın ilanı, • 28 Şubat 1856 İslahat Fermanı'nın ilanı, • 23 Aralık 1876 Kanûn-ı Esasî'nin kabulü ve I. Meşrutiyet'in ilanı, • 23 Temmuz 1908 II. Meşrutiyet'in ilanı, • 21-22 Haziran 1919 Amasya Genelgesi (Milletin istiklalini yine milletin kendi azim ve kararı kurtaracaktır.), • 23 Temmuz 1919 Erzurum Kongresi Kararları (Kuva-yı milliyeyi amil, iradeyi milliyeyi hâkim kılmak esastır.), • 4 Eylül 1919 Sivas Kongresi Kararları, • 23 Nisan 1920 Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılması, • 20 Ocak 1921 Teşkilât-ı Esâsiye Kanunu'nun kabulü (I.madde: Egemenlik kayıtsız şartsız millettir.), • 29 Ekim 1923 Cumhuriyet'in ilanı.

Türkiye'de Cumhuriyet; ırk, din, dil ve cinsiyet farkı gözetmeksizin bütün vatandaşların paylaştıkları ve yararlandıkları siyasî rejimin adı olmuştur. Eşitlik ilkesi herkesin kanun önünde eşitliğini ve Türkiye Cumhuriyeti'nin bir özelliğini teşkil etmiştir. Nüfusun yarısını teşkil eden kadınlarımıza toplum hayatında eşit haklar sağlama, seçme ve seçilme hakkını eşit şartlarla kullanma şekli Türkiye Cumhuriyeti'nin bir başka özelliğidir. Cumhuriyetçiliğin en başta gelen niteliği Atatürk'ün; "Egemenlik kayıtsız şartsız millettir." ilkesinde ifadesini bulur

Halkçılığın temelinde halk vardır. Belirli bir zamanda bir ülkede oturan ve o ülkeyi vatan bilen kaderini o ülkeye bağlamış insanların bütününe **halk** denir. Türk halkı, Türk devletinin beşeri unsurunu oluşturur. **Halkçılık**, halkın halk tarafından halk için idaresidir. Halkçılıkta asıl önemli olan halkın kendi kendini demokratik esaslara uygun olarak yönetmesidir. Fransız İhtilali sonrasında bir akım olarak yayılan Halkçılık; eşitlik, özgürlük ve adalet ilkeleri çerçevesinde gelişmiştir. **Halkçılığın üç önemli unsuru** vardır. Birincisi, halk yönetimi (siyasî demokrasi); ikincisi, eşitlik; üçüncüsü ise sınıf mücadelesini kabul etmemektir. Atatürk Türk halkını; ırken dinen ve kültürel bakımdan birbirine saygılı, özverili duygularla dolu, geleceği ve çıkarları ortak olan toplumsal bir heyet olarak tarif etmiştir. Atatürk'ün gözünde Türk toplumu sınıfsız bir toplumdur; fertleri arasında hiçbir fark yoktu.

Atatürk'e göre Halkçılık ilkesinin temel özelliklerini şöyle sıralayabiliriz: • Halkçılık, diğer sistemlerde olduğu gibi toplumun bir kesimini değil, tüm milleti kapsar, toplumun tümünü halk olarak görür. Sınıf kavramına ve sınıf çatışmasına karşıdır. Atatürk'e göre sınıf yoktur, meslekler ve çalışma grupları vardır. • Demokrasi ve millî egemenlikten yanadır. • Kanun önünde eşitlik ve adaleti sağlamaya yöneliktir. • Halkın mutluluğunu sağlama ve refah düzeyini arttırmayı amaçlar. • Vatandaş ile devlet arasındaki ilişkileri düzenlemeyi ve aydın ile halk arasındaki kopukluğu gidermeyi amaçlar. • Fertlerin belli bir düzen ve disiplin içerisinde ve eşit şartlarda yaşamalarını sağlamayı ifade eder. Atatürkçü düşüncede Halkçılık ilkesi iç barışın teminatıdır. Bu ilkenin uygulanması ile sınıfsız, ayrıcalıksız ve kaynaşmış bir toplumun varlığı sağlanmaktadır

Çağdaşlaşma ve Batılılaşma: **Çağdaşlaşma**, her konuda çağın şartlarına göre donanımı ve medenî anlamda çağı yakalamayı ifade eder. **Batılılaşma** ise, bazı ilim adamları tarafından çağdaşlaşma ile aynı anlamda kullanılmakla beraber, maddî ve manevî yönden çağın şartlarına uygun olarak, insanca yaşamayı ifade eder. Atatürk, batılılaşmayı modernleşmek anlamında kullanırken; batılılaşmadan sadece medenileşmeyi kastetmiş, bunu Batı'nın bütün değerlerinin aynen alınması şeklinde düşünmemiştir. Atatürk Batılılaşma deyimini körü körüne bir Batılılaşmayı değil, uyulacak olan yeni değerler ve kurumların daha çok Batı'da bulunduğunu vurgulamak için kullanmıştır.

Atatürk, çağdaşlaşma ve Batılılaşma yolunda giriştiği hareketlerde, her zaman Türk milletinin kendi millî değerlerine büyük önem vermiş ve yapılan işlerin millî esaslara ters düşmemesine özen göstermiştir. O, Batılılaşma ve çağdaşlaşma hareketinden Batı'nın kültürel değerlerini değil bilim ve teknolojinin alınması gerektiğine işaret ederek, özellikle taklitten kaçınılmasını istemiştir. Sonuç olarak; çağdaşlaşma ve Batılılaşma, taassuptan uzak ve her zaman yeni gelişmelere, bilim ve teknolojiye açık olmayı ifade eder. Bu anlamda Türk milletini en ileri seviyeye ulaştırmak hedefinden hareketle, **İnkılapçılık ilkesini tamamlar**

Atatürkçü Düşünce Sistemi incelendiğinde genel olarak şu temel ilkelerin esas alındığı görülmektedir. Bunlar; • Tam bağımsızlık, • Hâkimiyetin millete ait oluşu, • Millî birlik ve beraberlik anlayışı, • Vatan ve millet sevgisi, • Millî tarih ve millî dil, • Akılcılık ve bilimsellik, • Türk milletine inanmak ve güvenmek, • Ordunun, okulun ve dinin politika dışı kalması. Atatürkçü Düşünce Sistemi, millî bir düşünce sistemi olduğu için Atatürkçülüğü yabancı siyasî akımlar ve ideolojilerle açıklama imkânı yoktur.

Sınav öncesinde son tekrar için hazırladığımız bu Gümüş Not;

Altın Notlar ve Altın Sorular'dan hazırlık yapan öğrencilerimizin anlayacağı şekilde kısaltılarak hazırlanmıştır.

www.akademiaof.com